

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Projektowanie uniwersalnej kultury - dostępność w instytucjach kultury

Zadanie 1 Przedsięwzięcie szkoleniowe

Autodiagnoza dostępności instytucji kultury

Wstęp

Dokument wspiera proces analizy zasobów instytucji kultury w zakresie dostępności, zwłaszcza dostępności programu i pracy z publicznością. Jest kluczowy w ramach programu „Projektowanie uniwersalnej kultury – dostępność w instytucjach kultury”, w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus”.

Praca nad autodiagnozą powinna zostać zainicjowana przez zespół skierowany do realizacji zadania w instytucji kultury tak szybko, jak to tylko możliwe. Wysiłek wypełnienia tego dokumentu ma być wspierany przez trenera-tutora podczas sesji tutoringu on-line. W dowolnym momencie i w zakresach wybranych przez zespół projektowy, warto zaprosić do autodiagnozy innych pracowników i pracownice instytucji. Dobrym rozwiązaniem jest zaproszenie do niej osób, które na co dzień nie pracują z publicznością (dbają o czystość, są pracownikami administracyjnymi, kadrowymi czy technicznymi).

Ze względu na obszary, których dotyczy autodiagnoza – w części refleksji powinny wziąć udział osoby z niepełnosprawnościami, osoby starsze oraz pracownicy instytucji, którzy bezpośrednio pracują z publicznością o szczególnych potrzebach, są w stanie przywołać kluczowe zagadnienia czy przywołać opinie publiczności.

Autodiagnoza zakłada procesowe przyglądanie się instytucji. Nie jest możliwe szybkie i intuicyjne wypracowanie odpowiedzi na wszystkie pytania. Zachęcamy, żeby do namysłu nad pytaniami czy zadaniami z autodiagnozy dołączyć dowolne narzędzia badawcze, na przykład obserwację zachowań publiczności z niepełnosprawnościami i osób starszych podczas wydarzeń (więcej o narzędziach badawczych: publikacja Narodowego Centrum Kultury pt. „Narzędziownik. Diagnoza w kulturze”; [link](#)).

Pomocne może być też dołączenie do autodiagnozy efektów ewaluacji projektów czy działań dostępnych oraz wsparcie całego procesu lekturą, na przykład, raportu o stanie zapewnienia dostępności z 2021 roku.

Pracę nad autodiagnozą musi poprzedzić lektura [Modelu Dostępnej Kultury](#).

ZESPÓŁ I NASZE KOMPETENCJE

1. Czy w instytucji została podjęta oficjalnie decyzja o rozwijaniu dostępności?
 - a) Tak.
 - b) Nie.
 - c) Nie wiem.
2. W jaki sposób ta decyzja została ogłoszona?
 - a) Zarządzenie dyrektora.
 - b) Ogłoszenie w czasie zebranie zespołu.
 - c) Mail do zespołu.
 - d) Publikacja informacji na stronie internetowej lub w mediach społecznościowych.
 - e) Nie została ogłoszona.
 - f) Nie wiem.
3. Czy w instytucji jest osoba pełniąca funkcję koordynatora/koordynatorki do spraw dostępności (lidera/liderki do spraw dostępności, specjalisty/specjalistki do spraw dostępności itp.)?
 - a) Tak.
 - b) Nie.

Dodatkowe uwagi:

Zastępca Dyrektora Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej koordynuje prace międzydziałowego zespołu ds. Dostępności.
4. Czy zespół instytucji został poinformowany o tym, kto pełni tę funkcję?
 - a) Tak.

b) Nie.

c) Nie dotyczy.

Dodatkowe uwagi, np.: jeśli tak, w jaki sposób?

Informacja o powołaniu zespołu dostępności oraz osobie koordynującej została podana na jednym z zebrań kierowników (kolegium). Do zespołu może przystąpić każda zainteresowana tematyką osoba spośród kadry WBP, jednak ważne jest aby każdy dział miał swojego przedstawiciela w Zespole. W 2024 r. został wysłany przypominający mail do wszystkich pracowników nt. zespołu i osoby koordynującej. Informację o istnieniu zespołu oraz jego zadaniach otrzymuje każdy nowozatrudniony pracownik WBP podczas szkolenia wprowadzającego.

5. Czy dane kontaktowe do koordynatora/koordynatorki dostępności są opublikowane, np. na stronie internetowej instytucji?

a) Tak.

b) Nie.

c) Nie dotyczy.

Jeśli tak, gdzie (BIP, strona www):

Dane kontaktowe osoby koordynującej dostępnością znajdują się na stronie WWW w zakładce dostępność: <https://www.wbp.olsztyn.pl/dostepnosc/>

6. Czy w instytucji jest zespół do spraw dostępności (formalnie powołany lub nieformalny)?

a) Tak.

b) Nie.

Dodatkowe uwagi:

W instytucji działa od 2024r. formalnie powołany, międzydziałowy zespół ds. dostępności.

7. Czy zespół instytucji został poinformowany o tym, kto wchodzi w skład zespołu do spraw dostępności?

a) Tak.

b) Nie.

c) Nie dotyczy.

Dodatkowe uwagi, np.: jeśli tak, w jaki sposób?

Do wszystkich pracowników został wysłany mail z informacją o działaniu i składzie osobowym zespołu.

8. Czy skład zespołu do spraw dostępności został podany np. na stronie internetowej instytucji?

a) Tak.

d) Nie.

b) Nie dotyczy.

Jeśli tak, gdzie (BIP, strona www):

Na stronie www w zakładce dostępność podany jest kontakt do osoby koordynującej zespół ds. dostępności oraz mail do zespołu.

9. W jakie prace jest angażowana jest osoba zajmująca się koordynacją dostępności w instytucji?

X Konsultuje wszystkie przygotowywane działania merytoryczne.

1. Konsultuje niektóre przygotowywane działania merytoryczne.
2. Przygotowuje własne działania merytoryczne.
3. Samodzielnie udostępnia prowadzone działania merytoryczne.
4. Rozdziela budżet na zapewnianie dostępności w Twojej instytucji.

X Prowadzi warsztaty o potrzebach osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.

X Organizuje warsztaty o potrzebach osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.

X Opracowuje wytyczne zapewniania dostępności w Twojej instytucji.

X Stale współpracuje z dyrektorem Twojej instytucji.

5. Czasami współpracuje z dyrektorem Twojej instytucji.

X Kieruje pracami zespołu ds. zapewniania dostępności.

X Dbą o wypełnianie minimów ustawowych w zakresie zapewniania dostępności

6. Nie wiem.

10. W jakie prace jest angażowany zespół do spraw dostępności w instytucji?

X Konsultuje wszystkie przygotowywane działania merytoryczne.

7. Konsultuje niektóre przygotowywane działania merytoryczne.

X Przygotowuje własne działania merytoryczne.

8. Samodzielnie udostępnia prowadzone działania merytoryczne.

9. Rozdziela budżet na zapewnianie dostępności w Twojej instytucji.

X Prowadzi warsztaty o potrzebach osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.

X Organizuje warsztaty o potrzebach osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.

10. Opracowuje wytyczne zapewniania dostępności w Twojej instytucji.

X Stale współpracuje z dyrekcją Twojej instytucji.

11. Czasami współpracuje z dyrekcją Twojej instytucji.

X Kieruje pracami zespołu ds. zapewniania dostępności.

X Dbą o wypełnianie minimów ustawowych w zakresie zapewniania dostępności.

12. Nie wiem.

11. Czy w instytucji były prowadzone warsztaty o potrzebach osób z niepełnosprawnościami i osób starszych?

a) Tak.

b) Nie.

c) Nie wiemy.

12. Kto brał udział w takich szkoleniach?

a) Wszyscy pracownicy.

b) **Większość pracowników.**

c) Nieliczni pracownicy.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

d) Nie wiem.

13. Czy w szkoleniach brali też udział wolontariusze?

- a) Tak, wszyscy.
- b) Tak, część.
- c) **Nie.**
- d) Nie wiem.

14. Czy w szkoleniach brali udział współpracownicy/współpracowniczki (np. instruktorzy/instruktorki, przewodnicy/przewodniczki itp.)?

- a) Tak, wszyscy.
- b) Tak, część.
- c) **Nie.**
- d) Nie wiem.

15. Proszę określić poziom kompetencji dotyczących dostępności wśród osób w zespole i – opcjonalnie – przypisać osoby posiadające te kompetencje (przez funkcję i role w dziale).

Prosimy o zaznaczenie w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „w ogóle nie posiadamy kompetencji w tym zakresie”, 2 oznacza „raczej nie posiadamy”, 3 oznacza „trudno powiedzieć”, 4 oznacza „raczej posiadamy”, 5 oznacza „zdecydowanie posiadamy”.

KOMPETENCJA	1	2	3	4	5	OSOBY Z ZESPOŁU
Zarządzanie dostępnością (koordynacja dostępności)					x	zespół ds. dostępności wraz z koordynatorem
Obsługa osób z niepełnosprawnością lub osób starszych OBSZAR: WZROK					x	Działy udostępniania tj. wypożyczalnia główna, muzoteka, dział dla dzieci i młodzieży, pracownia regionalna
Obsługa osób z niepełnosprawnością lub osób starszych OBSZAR: SŁUCH				x		Działy udostępniania tj. wypożyczalnia główna, muzoteka, dział dla dzieci i młodzieży, pracownia regionalna
Obsługa osób z niepełnosprawnością lub osób starszych OBSZAR: RUCH				x		Działy udostępniania tj. wypożyczalnia główna, muzoteka, dział dla dzieci i młodzieży, pracownia regionalna
Obsługa osób z niepełnosprawnością lub osób starszych OBSZAR: ROZUMIENIE				x		Działy udostępniania tj. wypożyczalnia główna, muzoteka, dział dla dzieci i młodzieży, pracownia regionalna

KOMPETENCJA	1	2	3	4	5	OSOBY Z ZESPOŁU
Obsługa osób z niepełnosprawnością lub osób starszych OBSZAR: CZUCIE				x		Działy udostępniania tj. wypożyczalnia główna, muzoteka, dział dla dzieci i młodzieży, pracownia regionalna
Szeroko rozumiany savoir vivre (inicjowanie kontaktu) z osobami o szczególnych potrzebach, w tym z osobami starszymi.				x		Działy udostępniania tj. wypożyczalnia główna, muzoteka, dział dla dzieci i młodzieży, pracownia regionalna
Opracowanie materiałów dostępnościowych: OBSZAR: SŁUCH (np. napisy rozszerzone, zlecenie tłumaczeń PJM).				x		Informatycy, dział promocji, zespoł ds. dostępności
Opracowanie materiałów dostępnościowych: OBSZAR: WZROK (np. materiały dotykowe, audiodeskrypcja).		x				Dział promocji, zespół ds. dostępności
Opracowanie materiałów dostępnościowych: OBSZAR: ROZUMIENIE		x				Dział promocji, zespołu ds. dostępności

KOMPETENCJA	1	2	3	4	5	OSOBY Z ZESPOŁU
(np. karty w tekście łatwym, pomoce sensoryczne).						
Język migowy		X				PJM posługuje się koordynatorka w stopniu zaawansowanym oraz jeden z członków zespołu ds. dostępności w stopniu podstawowym
Język prosty		x				Zespół ds. dostępności
Komunikacja i promocja dostępności (w tym dostępne media społecznościowe)			x			Dział promocji, Informatycy, zespół ds. dostępności,
Obsługa sprzętu i narzędzi dostępu (np. pętli indukcyjnych)					x	Wszystkie osoby z działu w którym znajdują się urządzenia. tj. wypożyczalnia główna, muzoteka.
Ewakuacja i bezpieczeństwo osób niepełnosprawnych	x					Dział administracji oraz specjalista ds. BHP, zespół ds. dostępności
Inne (proszę wskazać):						

DOSTĘPNOŚĆ ARCHITEKTONICZNA I EWAKUACJA

Wypełniając tę część proszę wziąć pod uwagę minimalne wymagania dostępności dla podmiotów publicznych, art. 6 ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, link: [ISAP](#).

1. Czy instytucję audytowano pod kątem dostępności architektonicznej?

- a) Tak, audyt przeprowadził organizator.
- b) Tak, audyt przeprowadziła firma zewnętrzna.
- c) Tak, audyt przygotowaliśmy samodzielnie / we współpracy z osobami z niepełnosprawnościami, osobami starszymi.
- d) **Nie.**
- e) Nie wiem.

Dodatkowe informacje (w tym rok audytu, informacje o audytorach itp.).

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Olsztynie działa w dwóch budynkach. W budynku Stary Ratusz został przeprowadzony audyt dostępności architektonicznej przez Fundację Kulawa Warszawa w dn. 29.05.2025.

Budynek przy ul. 1 Maja 5 nie podlegał audytowi architektonicznemu. Przeprowadzono analizę możliwości wyznaczenia miejsca parkingowego dla osób z niepełnosprawnościami (dalej OZN) oraz zlecono firmie architektonicznej przygotowanie projektu koncepcyjnego analizy terenu i rozwiązań związanych z podjazdem.

2. Czy instytucja ma procedurę ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami jako element Instrukcji Bezpieczeństwa Przeciwpożarowego (IBP) / innych procedur?

- a) Tak, opracowaliśmy to we współpracy z firmą zewnętrzną.
- b) Tak, opracowaliśmy to we współpracy z inspektorem BHP / strażą pożarną.
- c) **Nie.**

d) Nie wiem.

Dodatkowe informacje (w tym rok aktualizacji IBP, informacje o twórcach itp.).

3. Gdzie i jak opisywana jest dostępność architektoniczna instytucji?

Opis dostępności architektonicznej znajduje się na stronie www WBP w zakładce deklaracji dostępności: <https://www.wbp.olsztyn.pl/deklaracja-dostepnosci/>. Znajduje się tam opis dwóch budynków, którymi dysponuje WBP tj. Starego Ratusza oraz budynku przy ul. 1 Maja 5. Deklaracja jest analizowana i aktualizowana co roku do dn. 31.03.

4. Jakie są 3 największe bariery w dostępie do instytucji biorąc pod uwagę architekturę?

1. Występują bariery w zakresie dostępności przestrzeni komunikacyjnych poziomych i pionowych budynku (art. 6 pkt 1 lit. a).

Brak wyznaczonego miejsca parkingowego dla OzN oraz podjazdu/pochylni w budynku przy ul. 1-go Maja 5 ogranicza dostępność budynku, zmusza osoby z niepełnosprawnościami do korzystania z mniej reprezentacyjnych lub trudniejszych wejść. Nie są zniwelowane progi (2-3cm).

Brakuje oznaczeń wejść do budynków, w tym wejścia dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową.

Brak kontrastowych oznaczeń między podszkawką i ścianą oraz elementami konstrukcyjnymi. Żadna z klatek schodowych nie została wyposażona w oznaczenia kontrastowe na krawędziach stopni. Brakuje pasa ostrzegawczego przed początkiem i końcem biegu schodów. Drzwi oraz sąsiadujące z nimi fragmenty ścian posiadają duże, refleksyjne powierzchnie szklane, które nie zostały oznaczone kontrastowo. Schody wyposażone są w poręcze tylko po jednej stronie, barierki są zamontowane na nieodpowiedniej wysokości, niektóre mają także za dużą średnicę (7cm). Na schodach prowadzących do głównego wejścia budynku przy ul. 1 Maja 5 znajduje się tylko jedna poręcz – pośrodku schodów – co nie spełnia standardów dostępności.

Toalety w budynkach są częściowo dostępne, jedna z toalet nie dysponuje wystarczającym miejscem manewrowym i wymaga przebudowy. Pozostałe toalety wymagają dodania taśm kontrastowych między ścianami, a podłogą, brakuje także systemu przyzywowego.

2. Brak informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynkach, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy (art. 6 pkt 1 lit. c).

Podczas autodiagnozy zidentyfikowano brak dostępnych informacji o rozkładzie pomieszczeń

- czytelnych, kontrastowych oznaczeń i kierunkowskazów, systemu głosowego lub dźwiękowego, który wspierałby orientację w przestrzeni. W budynkach brakuje tablic informacyjnych z rozkładem pomieszczeń oraz ujednoliconego systemu informacji umieszczonej na i przy drzwiach do konkretnych pomieszczeń zarówno w formie:

- wizualnej np. kontrastowej tabliczki z numerem i/lub nazwą pomieszczenia i/lub piktogramem;

- dotykowej w alfabecie Braille'a oraz

- głosowej np. system ToTuPoint, ewentualnie również w formie kodów QR.

Budynek przy ul. 1-go Maja 5 składa się z dwóch brył, poruszanie się po nim nie jest intuicyjne, osoby odwiedzające instytucję po raz pierwszy często mają problem z orientacją w przestrzeni.

3. Bariery w zakresie ewakuacji i bezpieczeństwa osób ze szczególnymi potrzebami (art. 6 pkt 1 lit. e).

Zidentyfikowano brak rozwiązań dedykowanych osobom z niepełnosprawnościami, zarówno w zakresie sprzętu ewakuacyjnego, jak i procedur postępowania w sytuacji zagrożenia.

Brakuje opracowanych i wdrożonych indywidualnych planów ewakuacji (PEEP – Personal Emergency Evacuation Plans) dla osób z ograniczoną mobilnością, które na stałe pracują w budynku lub mogą przebywać w nim regularnie. Brak sygnalizacji dźwiękowo-światłowej.

Pracownicy nie są przeszkoleni w zakresie wspomagania osób ze szczególnymi potrzebami podczas ewakuacji.

3. Jakie są 3 największe atuty dostępności architektonicznej instytucji?

1. Możliwość dojazdu samochodem bezpośrednio na posesję instytucji

(art. 6 pkt 1 lit. a ustawy)

Choć instytucja nie posiada ogólnodostępnego parkingu oraz wyznaczonego miejsca dla OzN, możliwy jest wjazd samochodem bezpośrednio na posesję. Jest to szczególnie ważne dla osób z ograniczoną mobilnością dowożonych przez opiekunów lub asystentów. Możliwość podjechania blisko wejścia skraca dystans, jaki trzeba pokonać pieszo, eliminuje potrzebę pokonywania odcinków chodnikiem lub ulicą, zwiększa bezpieczeństwo i komfort.

Wejścia do budynku dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Spośród czterech wejść do budynku, dwa (od strony ul. Marii Curie-Skłodowskiej) zostały dostosowane w taki sposób, by umożliwiać dostęp osobom ze szczególnymi potrzebami.

Po zniwelowaniu niewielkich progów (2–3 cm), możliwe będzie samodzielne wejście do budynku bez konieczności korzystania z dodatkowych ramp czy pokonywania schodów. To rozwiązanie zwiększa samodzielność, ogranicza konieczność korzystania z pomocy osób trzecich, zmniejsza ryzyko potknięć lub upadków.

2. Pełna komunikacja między kondygnacjami dzięki dostosowanej windzie (art. 6 pkt 1 lit. b ustawy)

Winda osobowa zapewnia dostęp do wszystkich poziomów budynku przy ul 1-Maja 5z poziomu parteru.

Winda spełnia wymogi dostępności szerokie drzwi, niski panel sterowania, oznaczenia dotykowe (w tym Braille'a), sygnalizacja dźwiękowa. Do windy prowadzą szerokie korytarze – ciągi komunikacyjne.

3. Instytucja umożliwia osobom z niepełnosprawnościami wstęp z psem asystującym, a przy wejściu zapewnia dla psa miskę z wodą. (art. 6 pkt 1 lit. d ustawy)

4. Jaki jest kierunek zmian dotyczący dostępności architektonicznej instytucji?

Instytucja podejmuje konsekwentne i długofalowe działania na rzecz poprawy dostępności architektonicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami. Celem jest stopniowe eliminowanie

istniejących barier oraz zapewnienie bezpiecznego i samodzielnego dostępu do wszystkich przestrzeni budynku. Kierunek zmian obejmuje zarówno działania techniczne, jak i organizacyjne w budynku przy ul. 1 Maja 5, w tym m.in.:

1. Inwestycje w infrastrukturę poprawiającą mobilność i bezpieczeństwo:

- Przygotowanie projektu architektoniczno-budowlanego i kosztorysu podjazdu dla wózków przy głównym wejściu, co pozwoli na łatwiejszy i bardziej reprezentacyjny dostęp do budynku bez konieczności korzystania z bocznych wejść. Obecnie przygotowany jest przez biuro architektoniczne projekt koncepcyjny. Analiza terenu pozwoli nam określić czy możliwe będzie wykonanie planu architektonicznego podjazdu.
- zniwelowanie progów przy wejściach, by umożliwić swobodne i samodzielne przejście osobom poruszającym się na wózkach, z balkonikiem, o kulach lub z wózkiem dziecięcym.
- montaż poręczy po obu stronach schodów, co zapewni większe bezpieczeństwo i komfort osobom starszym i z zaburzeniami równowagi oraz osobom niewidzącym i niedowidzącym,
- stworzenie spójnego systemu oznaczeń ułatwiających osobom z różnymi potrzebami samodzielne poruszanie się w przestrzeniach WBP, np. tablice informacyjne, kontrastowe oznaczenia pomieszczeń, punktów kluczowych, krawędzi schodów, oznaczenia w alfabecie Braille'a na barierkach schodowych, ToTuPointy .

2. Stworzenie pomieszczenia wyciszenia (tzw. pokoju sensorycznego) przeznaczonego dla osób ze szczególnymi potrzebami w obszarze czucia.

- to ważny krok w kierunku zapewnienia przyjaznej przestrzeni dla osób z nadwrażliwością sensoryczną, w spektrum autyzmu lub z zaburzeniami lękowymi. Pokój ten umożliwi wyciszenie, powrót do równowagi, ale także może być miejscem dla rodziców z małymi dziećmi.

3. Ewakuacja osób niepełnosprawnych

- opracowanie procedur ewakuacji osób niepełnosprawnych i ze szczególnymi potrzebami, zakup niezbędnego sprzętu i przeszkolenie personelu, zakup i montaż ostrzegającego systemu świetlno-głosowego.

5. Czy wskazany powyżej kierunek zmian będzie dotowany ze środków grantowych przedsięwzięcia „PUK”?

Zidentyfikowaliśmy liczne bariery w zakresie dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej i określiliśmy kierunek niezbędnych zmian. Ich wdrożenie wiąże się jednak z wysokimi kosztami i jest uzależnione od uzyskania środków grantowych w ramach przedsięwzięcia „PUK”.

Bez wsparcia grantowego nie będziemy w stanie zrealizować części kluczowych działań, szczególnie tych dotyczących likwidacji barier architektonicznych, ponieważ instytucja nie dysponuje obecnie odpowiednimi środkami finansowymi. Tymczasem są to zmiany niezbędne do rzeczywistej poprawy dostępności naszych przestrzeni i oferty dla osób ze szczególnymi potrzebami.

DOSTĘPNOŚĆ CYFROWA

Wypełniając tę część proszę wziąć pod uwagę minimalne wymagania dostępności dla podmiotów publicznych, art. 6 ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, link: [ISAP](#).

1. Czy instytucję audytowano pod kątem dostępności cyfrowej?

- a) Tak, audyt przeprowadził organizator.
- b) Tak, audyt przeprowadziła firma zewnętrzna.
- c) Tak, audyt przygotowaliśmy samodzielnie / we współpracy z osobami z niepełnosprawnościami, osobami starszymi.
- d) Nie.
- e) Nie wiem.

Dodatkowe informacje (w tym rok audytu, informacje o audytorach itp.).

2. Gdzie i jak opisywana jest dostępność cyfrowa instytucji?

Opis dostępności cyfrowej znajduje się na stronie www WBP w zakładce deklaracji dostępności: <https://www.wbp.olsztyn.pl/deklaracja-dostepnosci/>

3. Jakie są 3 największe bariery w dostępie cyfrowym do instytucji?

Uwaga: dostępne powinny być również treści intranetu (np. dokumenty używane wewnętrznie).

1. Brak widocznego focusa dla nawigacji klawiaturą.

Osoby korzystające z klawiatury (np. osoby z niepełnosprawnościami ruchowymi lub wzroku) mogą mieć trudność z orientacją na stronie, ponieważ brak jest wyraźnego wskaźnika (focusa) pokazującego, który element jest aktualnie zaznaczony.

Zgodnie z wytyczną WCAG 2.1 – kryterium sukcesu 2.4.7 (Widoczny fokus) (poziom AA), każdy interaktywny element musi mieć widoczny wskaźnik, który zmienia wygląd (np. obramowanie, tło, podkreślenie) po najechnięciu klawiszem TAB. Brak tego elementu znacząco ogranicza dostępność nawigacyjną strony.

2. Nieoptymalny układ strony / częściowa responsywność strony.

Zgłoszone problemy wskazują na:

- Kolizję elementów interfejsu – np. przyciski do mediów społecznościowych czy kalendarium zasłaniają istotne elementy nawigacyjne (jak odnośnik do zakładki „Dostępność”).
- częściowa responsywność strony – niektóre elementy np. slidery nie dostosowują się automatycznie do ekranu na urządzeniach mobilnych (np. telefony, tablety), co sprawia, że niektóre treści są ucięte, zbyt małe lub trudne do kliknięcia.

Zgodnie z WCAG 2.1 – 1.4.10 (Reflow) i 2.4.4 (Sposób nawigacji), interfejs powinien być elastyczny i umożliwiać łatwy dostęp do wszystkich elementów – bez zakrywania ich przez inne komponenty oraz z dostosowaniem do różnych rozdzielczości.

3. Nie wszystkie hiperłącza mają nadane tytuły

Niektóre odnośniki (linki) na stronie nie mają określonych tytułów (title), co może oznaczać brak atrybutu title w kodzie HTML lub jednoznacznego, opisowego tekstu linku (np. linki o treści "kliknij tutaj").

Zgodnie z WCAG 2.4.4 (Cel odnośnika w kontekście), użytkownik powinien mieć możliwość łatwego zrozumienia, dokąd prowadzi dany link – bez konieczności domyslenia się na podstawie otoczenia.

4. Jakie są 3 największe atuty dostępności cyfrowej instytucji?

1. Funkcja dostępności zawierająca dostęp do kluczowych funkcji w tym możliwość powiększenia czcionki na całej stronie i wybrania wersji z podwyższonym kontrastem. Pasek ułatwiający dostęp do kluczowych funkcji (np. powiększenie, kontrast, wyszukiwarka) oraz przejrzysty układ graficzny na komputerach sprzyjają intuicyjnej obsłudze strony przez osoby z różnymi potrzebami. Użytkownik ma możliwość zwiększenia rozmiaru tekstu bez utraty funkcjonalności i czytelności strony. To rozwiązanie jest zgodne z zaleceniami WCAG 2.1 – kryterium 1.4.4 (Zmiana rozmiaru tekstu). Dostępna jest wersja kontrastowa – czarne tło oraz teksty w kolorze żółtym i zielonym – która poprawia czytelność dla osób z

zaburzeniami wzroku. Funkcja ta wpisuje się w kryterium 1.4.3 (Kontrast – minimum) z WCAG 2.1.

2. Funkcjonalna wyszukiwarka indeksująca treści na stronie

Umożliwia szybkie dotarcie do potrzebnych informacji i ułatwia orientację w strukturze serwisu, co zwiększa użyteczność dla wszystkich użytkowników, w tym osób z niepełnosprawnościami poznawczymi lub trudnościami w czytaniu.

3. Możliwość nawigacji klawiaturą

Strona wspiera przechodzenie między elementami interfejsu za pomocą klawisza TAB, co jest istotne dla osób, które nie korzystają z myszy. To spełnia wymagania kryterium 2.1.1 (Dostępność za pomocą klawiatury) i 2.4.3 (Porządek fokusu).

2. Jaki jest kierunek zmian dotyczący dostępności cyfrowej instytucji?

W 2025 r. w WBP w Olsztynie przeprowadzono badanie ankietowe, którego celem było poznanie opinii na temat jakości pracy biblioteki, zdiagnozowanie potrzeb i oczekiwań użytkowników, a także odkrycie potencjalnych problemów w działalności instytucji. W jednym z pytań zwrócono badanym uwagę na źródła pozyskiwania informacji o działalności instytucji, w tym o organizowanych wydarzeniach. Respondenci zwrócili uwagę na trzy główne źródła informacji, wśród których na pierwszym miejscu znalazła się strona internetowa WBP (55,97% odpowiedzi). Dlatego w priorytetach instytucji jest podejmowanie działań zmierzających do systematycznej poprawy dostępności cyfrowej strony internetowej zgodnie z wymogami ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych oraz Wytycznymi WCAG 2.1 (na poziomie AA).

Pierwszym krokiem będzie kompleksowy audyt strony pod kątem zgodności z WCAG 2.1. Celem audytu jest precyzyjne zidentyfikowanie wszystkich barier cyfrowych, ocenienie funkcjonalności strony na różnych urządzeniach (w tym mobilnych) oraz opracowanie rekomendacji wdrożeniowych. Audyt umożliwi określenie priorytetów zmian w sposób metodyczny i oparty na danych. Dalsza modernizacja w zakresie dostępności cyfrowej

zostanie oparta na wynikach audytu cyfrowego. Planujemy działania zmierzające do zgodności strony WWW z WCAG 2.2 na wszystkich urządzeniach (desktop, tablet, telefon). W związku z obchodami jubileuszu 75-lecia naszej instytucji w 2026 r. planujemy realizację dwóch filmów promocyjnych. Chcemy, aby powstałe multimedia były wyposażone w napisy, audiodeskrypcję oraz tłumaczenie na PJM.

3. Czy wskazany powyżej kierunek zmian będzie dotowany ze środków grantowych przedsięwzięcia „PUK”?

Tak, częściowo. Planujemy:

1. Zewnętrzny audyt strony www przeprowadzony przez wyspecjalizowaną osobę/firmę;
2. Aktualnie nasza strona WWW jest jedynie częściowo dostępna. Planujemy w ramach środków grantowych stworzenie dostępnej strony internetowej lub uaktualnienie i przebudowę obecnej strony tak aby doprowadzić do wprowadzenia standardu WCAG 2.2;
3. Zakup oprogramowania i/lub licencji umożliwiających automatyzację procesów dostępnościowych (np. do tworzenia napisów, audiodeskrypcji).

DOSTĘPNOŚĆ INFORMACYJNO KOMUNIKACYJNA

Wypełniając tę część proszę wziąć pod uwagę minimalne wymagania dostępności dla podmiotów publicznych, art. 6 ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, link: [ISAP](#).

1. Czy instytucję audytowano pod kątem dostępności informacyjno-komunikacyjnej?

- a) Tak, audyt przeprowadził organizator.
- b) Tak, audyt przeprowadziła firma zewnętrzna.
- c) Tak, audyt przygotowaliśmy samodzielnie / we współpracy z osobami z niepełnosprawnościami, osobami starszymi.
- d) Nie.
- e) Nie wiem.

Dodatkowe informacje (w tym rok audytu, informacje o audytorach itp.).

2. Gdzie i jak opisywana jest dostępność informacyjno-komunikacyjna instytucji?

Opis dostępności cyfrowej znajduje się na stronie www WBP w zakładce deklaracji dostępności: <https://www.wbp.olsztyn.pl/deklaracja-dostepnosci/> oraz w [zakładce dostępność](#).

3. Jakie są 3 największe bariery w dostępie do instytucji biorąc pod uwagę dostępność informacyjno-komunikacyjną?

- 1. Brak pętli indukcyjnej/ systemu FM na sali konferencyjnej, gdzie odbywa się większość wydarzeń kulturalnych w instytucji. (art. 6 pkt. 3 b)
- 2. Brak informacji o instytucji w formacie ETR (Easy to Read – tekst łatwy do czytania i rozumienia). (art. 6 pkt. 3 c)

Brak informacji w uproszczonej formie językowej, która byłaby zrozumiała dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, trudnościami poznawczymi, w spektrum autyzmu, osób starszych czy osób słabo znających język polski. Jego brak oznacza, że część użytkowników może nie być w stanie samodzielnie zrozumieć najważniejszych informacji, takich jak opis usług, procedury, prawa i obowiązki, co może prowadzić do wykluczenia.

4. Jakie są 3 największe atuty dostępności informacyjno-komunikacyjnej instytucji?

1. W zakresie obsługi z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się, praktykujemy różnorodne formy współpracy z tłumaczem PJM i konsultowanie oferty z Olsztyńskim Stowarzyszeniem Głuchych (dalej OSG) (art. 6. pkt 3 a).

Instytucja prowadzi aktywną współpracę z OSG, nie tylko w zakresie zapewnienia tłumaczenia PJM, ale także konsultując ofertę wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych pod kątem potrzeb osób g/Głuchych.

Dzięki temu:

- Organizowane spotkania (np. autorskie) są dostosowywane tematycznie i językowo,
 - Tłumacze PJM są angażowani w sposób adekwatny do oczekiwań społeczności,
- To działanie wykracza poza obowiązki ustawowe i stanowi przykład dobrej praktyki w zakresie dostępności komunikacyjnej i współpracy z lokalnymi organizacjami społecznymi.

2. Przy ladach bibliotecznych są zamontowane pętle indukcyjne. (art. 6 pkt 3 b)

W obu budynkach instytucji, w budynku ul. 1 Maja 5 w Dziale Muzoteki oraz w budynku ul. Stare Miasto 33 w Wypożyczalni przy ladzie znajdują się stanowiskowe pętle indukcyjne.

3. Realizacja wymagań ustawowych w zakresie komunikacji alternatywnej i wspomagającej
Instytucja spełnia dwa z trzech wymogów określonych w art. 6 ust. 3 pkt c ustawy, tj.: na stronie WWW znajduje się informacja o instytucji w formie tekstu odczytywalnego maszynowego oraz film z tłumaczeniem na polski język migowy (PJM).

5. Jaki jest kierunek zmian dotyczący dostępności informacyjno-komunikacyjnej instytucji?

Instytucja podejmuje konkretne i systematyczne działania mające na celu poprawę dostępności komunikacyjnej dla osób ze szczególnymi potrzebami. Zmiany te są zgodne z zapisami art. 6 ustawy oraz dobrą praktyką w zakresie komunikacji alternatywnej i wspomagającej oraz są efektem konsultacji ze środowiskami osób ze szczególnymi potrzebami. Planowane działania obejmują:

1. Przygotowanie informacji o instytucji w formacie ETR (Easy to Read – tekst łatwy do czytania i rozumienia)

Instytucja planuje opracować materiał w ETR, które zwiększą dostępność dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, w spektrum autyzmu, z trudnościami językowymi lub poznawczymi, a także dla seniorów. Przygotowany dokument skonsultujemy z osobą ze środowiska osób z niepełnosprawnością intelektualną.

2. Opracowanie i udostępnienie online formularza zgłoszenia potrzeby wsparcia komunikacyjnego

Planowane jest przygotowanie formularza online do zapisów na wydarzenia dla czytelników, do których obowiązują bezpłatne wejściówki. Podobny formularz stosujemy przy zapisach na szkolenia, które realizujemy dla kadry bibliotekarzy z województwa warmińsko-mazurskiego. W obydwu formularzach planujemy uwzględnić pole do wypełnienia, gdzie uczestnicy zapisujący się na wydarzenie czy szkolenie będą mogli zgłaszać nam szczególne potrzeby. Dzięki któremu nasi odbiorcy będą mogli samodzielnie wypełnić i przesłać elektronicznie zapotrzebowanie np. tłumacza PJM, asysty osoby trzeciej, skorzystania z pętli indukcyjnej lub innej formy wsparcia.

Formularz będzie dostępny z poziomu strony internetowej i dostosowany do zasad dostępności cyfrowej (WCAG 2.1), w tym również możliwy do wypełnienia przy użyciu czytników ekranu.

3. Opracowanie i udostępnienie na stronie WWW informacji o rozkładzie pomieszczeń i ich funkcji.

6. Czy wskazany powyżej kierunek zmian będzie dotowany ze środków grantowych przedsięwzięcia „PUK”?

Tak – planowane działania w zakresie poprawy dostępności informacyjno-komunikacyjnej będą finansowane ze środków grantowych, środki te zostaną przeznaczone w szczególności na:

- koszty wynagrodzenia związane z tworzeniem i konsultacją tekstów w ETR,

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- zakup pętli na salę konferencyjną,
- utworzenie spójnego systemu opisującego wejścia, dostęp do windy, poruszania się po budynku,
- audyt UX.

PROGRAM I WYDARZENIA

1. Jakie wydarzenia były realizowane przez instytucję jako dostępne?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) **Wystawy i wernisaże.**
- b) **Seanse filmowe.**
- c) Pokazy teatralne.
- d) Pokazy taneczne i sztuk performatywnych.
- e) **Koncerty.**
- f) Festiwale, proszę napisać o jakiej tematyce:
- g) **Warsztaty (jednorazowe i cykle), proszę napisać o jakiej tematyce: Trening pamięci – Twoje zdrowie w Twojej głowie, Zajęcia muzyczne z wykorzystaniem muzykoterapii, Mamokręgi – kręgi wsparcia dla rodziców małych dzieci.**
- h) Edukacja kulturowa (semestralna, roczna), proszę napisać o jakiej tematyce:
- i) **Spotkania i debaty.**
- j) Konkursy.
- k) Plenery, wyjazdy, wycieczki.
- l) Oprowadzania i zwiedzania.
- m) Wydarzenia okolicznościowe.
- n) Inne:

Dodatkowe pytanie: w jakiej formule (online, stacjonarnie, hybrydowo)?

Stacjonarne w siedzibie IK i wyjazdowe poza siedzibą IK

2. Jakie wydarzenia chcą Państwo realizować jako dostępne w przyszłości?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) **Wystawy i wernisaże.**
- b) **Seanse filmowe.**
- c) **Pokazy teatralne.**
- d) Pokazy taneczne i sztuk performatywnych.
- e) **Koncerty.**

- f) **Festiwale, proszę napisać o jakiej tematyce: literackie**
- g) **Warsztaty (jednorazowe i cykle), proszę napisać o jakiej tematyce: Mamokręgi – warsztaty wspierające rodziców małych dzieci.**
- h) Edukacja kulturowa (semestralna, roczna), proszę napisać o jakiej tematyce:
- i) **Spotkania i debaty.**
- j) Konkursy.
- k) Plenery, wyjazdy, wycieczki.
- l) Oprowadzania i zwiedzania.
- m) **Wydarzenia okolicznościowe – Wawrzyn – literacka nagroda Warmii i Mazur (organizowana poza siedzibą instytucji)**
- n) Inne:

3. W jaki sposób komunikowane są wydarzenia dostępne? W jakich miejscach? Z jakim wyprzedzeniem? Przy użyciu jakich narzędzi?

W instytucji nie funkcjonuje osobny system komunikacji przeznaczony wyłącznie do promowania wydarzeń dostępnych dla osób ze szczególnymi potrzebami. Wszystkie wydarzenia – niezależnie od stopnia ich dostępności – komunikowane są przy użyciu tych samych kanałów i według tej samej strategii informacyjnej, zależnej od skali, rangi i charakteru danego wydarzenia. Dzięki wiedzy pozyskanej z badań, staramy się dostosowywać kanały komunikacji i promocji wydarzeń oraz poszukiwać nowych sposobów dotarcia do naszych, użytkowników. Badanie ankietowe użytkowników, przeprowadzone w 2025 r. wykazało, że respondenci zwrócili uwagę na trzy główne źródła informacji, wśród których na pierwszym miejscu znalazła się strona internetowa WBP (55,97% odpowiedzi). Na kolejnych miejscach były: plakaty i ogłoszenia rozmieszczane w bibliotece (45,36%) i posty publikowane w mediach społecznościowych (36,79%). Niewielkie znaczenie miały natomiast informacje, które pojawiały się w lokalnych mediach (11,22%). Dlatego, w głównej mierze korzystamy z zestawu narzędzi komunikacyjnych, które obejmują:

1. Strona internetowa instytucji, gdzie publikowane są zapowiedzi wydarzeń i szczegóły organizacyjne.
2. Media społecznościowe – profile na Facebooku i Instagramie, na których zamieszczane są grafiki, opisy, relacje oraz przypomnienia o nadchodzących wydarzeniach,
- baza kontaktów mailowych – forma promocji celowanej rozsyłana do potencjalnie zainteresowanych ofertą programową;
3. Plakaty – rozwieszane w przestrzeni instytucji oraz w lokalnych punktach informacyjnych,
4. Informacje w miejskich i lokalnych portalach internetowych;
5. Radio – w przypadku większych wydarzeń o charakterze regionalnym.

W wybranych przypadkach prowadzona jest również komunikacja celowana do konkretnych grup odbiorców, co stanowi dobrą praktykę i punkt wyjścia do dalszego rozwijania dostępności informacyjnej. Czas trwania promocji zazwyczaj planujemy na około dwa tygodnie przed poszczególnym wydarzeniem.

4. Jak przygotowywane są wydarzenia dostępne? Jak i kto je planuje?

Czy w planowaniu i organizacji wydarzeń biorą udział osoby z niepełnosprawnościami i osoby starsze?

Tak, w planowaniu i organizacji wydarzeń aktywnie uczestniczą osoby z niepełnosprawnościami oraz osoby starsze. Regularnie prowadzimy konsultacje i współpracujemy z przedstawicielami tych grup oraz z organizacjami je wspierającymi. Dzięki temu możemy lepiej rozpoznawać potrzeby, a także budować trwałe, partnerskie relacje. Osoby te są realnie włączane w proces tworzenia oferty kulturalnej – zarówno jako odbiorcy, jak i współtwórcy wydarzeń. Takie podejście pozwala nam przygotowywać program, który jest dostępny, odpowiada na rzeczywiste oczekiwania i sprzyja integracji społecznej.

Obszar widzenia

- Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Olsztynie współpracuje z Fundacją Szansa dla Niewidomych oraz realizuje działania w ramach porozumienia zawartego ze Stowarzyszeniem De Facto z Płocka – organizatorem projektu Krajowy zasób

cyfrowych filmów z polską audiodeskrypcją. Dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzącego z Funduszu Promocji Kultury. W ramach tej współpracy w bibliotece prowadzony jest Klub Filmowy Osób Niewidomych, który umożliwia osobom z niepełnosprawnością wzroku dostęp do sztuki filmowej dzięki pokazom filmów z audiodeskrypcją. Uczestnikom mają bezpośredni wpływ na dobór filmu oraz wspólnie ustalany jest termin spotkania.

- Utrzymujemy stały kontakt z osobami z niepełnosprawnościami, wśród których są również muzycy. Często zwracamy się do nich z prośbą o występ, zdarza się też, że sami zgłaszają chęć zorganizowania własnego koncertu
- Promujemy twórczość osób niewidomych – wystawa prac plastycznych „Inaczej?” prezentowana także w bibliotekach partnerskich.
- Prezentacja prac pokonkursowych we współpracy z Polskim Związkiem Niewidomych – Oczko.

Obszar słyszenia

- Współpracujemy z Olsztyńskim Stowarzyszeniem Głuchych (OSG) przy organizacji spotkań autorskich tłumaczonych na PJM przez konsultacje z OSG przy wyborze tematów, autorów i formy wydarzeń.
- W zajęciach dla dzieci organizowanych przez dział dla dzieci i młodzieży Piątka brali udział uczniowie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niesłyszących im. M. Grzegorzewskiej. Wojewódzka Biblioteka Publiczna brała również udział w festynie plenerowym organizowanym przez ten ośrodek w maju 2025 r. oraz w pracach jury XX Ogólnopolskiego Konkursu Odczytywania Wypowiedzi z Ust dla uczniów z Wadą Słuchu "O Warmio moja miła!" dla uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niesłyszących w Olsztynie. Przekazujemy również zbiory do biblioteki szkolnej.

Obszar poruszania się

- Prowadzimy stałą współpracę z Domami Pomocy Społecznej, Środowiskowymi Domami Samopomocy oraz Warsztatami Terapii Zajęciowej. Część pensjonariuszy to

osoby poruszające się na wózkach – dzięki windzie dostępnej z parteru mają one możliwość dotarcia na organizowane przez nas wydarzenia.

- Umożliwiamy osobom z niepełnosprawnościami dzielenie się swoimi talentami i pasjami przez organizowanie spotkań (np. występy Ewy Giedrych – osoby z niepełnosprawnością ruchu).
- Prowadzimy działania skierowane do seniorów mających trudności z poruszaniem się (np. „Książka na telefon”)

Obszar czucia i rozumienia

- Współpracujemy z organizacjami wspierającymi osoby z niepełnosprawnościami intelektualnymi (np. PSONI, Stowarzyszenie Wyjątkowe Serce). Pensjonariusze tych organizacji uczestniczą w naszych wydarzeniach, sami zgłaszają chęć udziału w lekcjach bibliotecznych lub warsztatach, zgłaszają tematy spotkań.
- Z PSONI mamy zawartą umowę na prowadzenie punktu bibliotecznego w ich siedzibie. Pensjonariusze sami nas odwiedzają i wymieniają zbiory, dopasowując je do swoich potrzeb i możliwości, zgłaszają swoje zapotrzebowanie.
- Prowadzimy warsztaty pamięci i rozwoju umiejętności dla seniorów, podczas których seniorzy są aktywizowani i zachęceni do aktywnego udziału.
- Umożliwiamy prowadzenie zajęć językowych dla seniorów (język niemiecki i włoski) przez udostępnienie naszych pomieszczeń, we współpracy z Uniwersytetem Trzeciego Wieku.
- Prowadzony projekt „Mamokręgi” wspiera rodziców z małymi dziećmi poprzez spotkania z terapeutami i psychologami.
- Prowadzimy aktywną współpracę z nieformalnymi grupami twórczymi seniorów (np. „Żywe Słowo”, „Srebrne Marzenia”), dając im możliwość realnego wpływu na kształtowanie i wzbogacanie oferty biblioteki. Dla uczestników jest to niezwykle ważne – daje im poczucie przynależności, sprawczości oraz pozwala przeżywać własną wartość i znaczenie w życiu kulturalnym społeczności.

Choć osoby z niepełnosprawnościami i osoby starsze nie są formalnie członkami zespołu ds. dostępności, ich udział w planowaniu wydarzeń jest realny, mierzalny i zgodny z ich potrzebami i możliwościami.

5. Czy promocję wydarzeń wspiera środowisko osób z niepełnosprawnościami i osób starszych?

Tak – środowisko osób z niepełnosprawnościami i osób starszych aktywnie wspiera promocję wydarzeń organizowanych przez instytucję. Wsparcie to odbywa się przede wszystkim w formie dystrybucji informacji wśród zrzeszonych członków oraz lokalnych społeczności, a także poprzez bezpośredni kontakt z instytucjami opiekuńczymi i edukacyjnymi, które na co dzień pracują z osobami o szczególnych potrzebach. Formami wsparcia wykorzystywanymi w WBP są np. baza kontaktów mailowych do organizacji i instytucji współpracujących (stowarzyszenia osób z niepełnosprawnościami, domy pomocy społecznej, środowiskowe domy samopomocy, uniwersytety trzeciego wieku, organizacje senioralne itp.). Dzięki tej współpracy informacja o wydarzeniach dostępnych dociera skutecznie do grup, które mogłyby zostać pominięte w standardowej komunikacji internetowej (np. osoby starsze niekorzystające z mediów społecznościowych, osoby z barierami komunikacyjnymi).

6. Czy dostępne wydarzenia są poddawane ewaluacji przez zespół instytucji?

Tak – dostępne wydarzenia są poddawane ewaluacji przez zespół realizujący dane przedsięwzięcie oraz zespół ds. dostępności wraz z koordynatorem.

Ewaluacja ta ma na celu ocenę poziomu dostępności, identyfikację ewentualnych trudności napotkanych przez uczestników oraz wyciągnięcie wniosków do organizacji kolejnych wydarzeń. Dostępność oceniana jest pod kątem: skuteczności zastosowanych rozwiązań dostępnościowych (np. PJM, układ sali), przebiegu współpracy z organizacjami wspierającymi osoby z niepełnosprawnościami, zgłoszonych na bieżąco uwag i trudności. Często odbywa się to w formie krótkiego podsumowania i dyskusji.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Obserwujemy również frekwencję na proponowanych przez nas wydarzeniach i w ten sposób określamy zapotrzebowanie.

7. Czy dostępne wydarzenia są poddawane ewaluacji przez publiczność?

W wybranych przypadkach prowadzone są bezpośrednie konsultacje lub rozmowy z uczestnikami wydarzeń, w tym osobami z niepełnosprawnościami lub ich opiekunami. Uwagi przekazywane ustnie, mailowo są analizowane i brane pod uwagę przy planowaniu kolejnych działań.

Monitorujemy również reakcje i komentarze pojawiające się pod relacjami i postami w mediach społecznościowych (np. na Facebooku), traktując je jako cenne źródło informacji zwrotnej.

Szczegółowa analiza programu

Zachęcamy do szczegółowej analizy dostępności programu i wydarzeń. W tym celu należy wypełnić poniższą tabelę. Proponujemy uzupełnić ją na dwóch poziomach: 1) dla całej instytucji (tj. w przypadku wizyty osoby z niepełnosprawnością lub osoby starszej o dowolnym charakterze, np. w celu podpisania umowy o pracę); 2) dla konkretnych wydarzeń, minimum dwóch (np. koncert i warsztaty plastyczne).

Tabela może być rozszerzana i uszczegółowiana, jak ma to miejsce w załączniku numer 1 do Modelu Dostępnej Kultury (tam poszczególne etapy podróży odbiorcy są rozpisane na zagadnienia). Model Dostępnej Kultury: [link \(strona PFRON\)](#).

1. dla całej instytucji (tj. w przypadku wizyty osoby z niepełnosprawnością lub osoby starszej o dowolnym charakterze)

ETAPY PODRÓŻY ODBIORCY	Pozyskanie informacji o wydarzeniu	Proces zapisu na wydarzenie	Droga na wydarzenie i powrót	Poruszanie się po przestrzeni instytucji	Doświadczenie wydarzenia	Utrzymanie kontaktu z instytucją
OBSZAR: WZROK	+ częściowo dostępna strona internetowa na której znajdują się informacje o wydarzeniach - niektóre plakaty mają za niski kontrast	– brak możliwości zamówienia materiału w informacyjnych wersjach dźwiękowych lub dużym	- brak informacji o ewentualnej asyście, – Brak ścieżek naprowadzających i tablic kontrastowych prowadzących do wejść.	– brak oznaczeń tyflograficznych i w alfabecie Braille’a (np. na drzwiach, windzie, toaletach, poręczach). – Brak linii naprowadzających	+ możliwość wypożyczenia audiobooków, płyt muzycznych, książek z dużym drukiem, filmów z	+ kontakt przez e-mail i telefon, osobiście. + Stały kontakt ze środowiskiem przez instytucję (PZN, Fundacja Szansa) wspólne

	- nagrania wideo nie mają audiodeskrypcji – brak alternatywnej wersji treści zakładki w formie audio lub dostępnej dla czytników ekranu (PDF dostępny strukturalnie). + kontakt przez instytucję Polski Związek Niewidomych, Fundacja Szansa –	druku. + możliwość rezerwacji udziału przez różne kanały – SMS/WhatsApp, mail, telefon oraz osobiście + instytucja zgłasza grupy	– brak oznaczeń dźwiękowych i systemu informacyjnego- nawigującego (ToTuPoint). – Ciężkie, szklane drzwi wejściowe bez oznaczeń kontrastowych. + możliwość wejścia z osobą towarzyszącą lub psem przewodnikiem.	ających i kontrastowych krawędzi schodów. + Korytarze szerokie, niezatłoczone. + winda z sygnalizacją dźwiękową i przyciskami umieszczonymi na odpowiedniej wysokości, - brak dźwiękowych oznaczeń istotnych miejsc, – brak systemu	audiodeskrypcją – brak audiodeskrypcji dla wydarzeń kulturalnych (wystawy, koncerty) +seanse z audiodeskrypcją filmów. – Brak etykiet i opisów dotykowych zbiorów +możliwość asystenta po wcześniejszym	ustalanie terminów i wybór filmów na seanse z audiodeskrypcją - udostępnianie pomieszczeń na potrzeby spotkań, konferencji w/w instytucji - uczestniczenie w konferencjach organizowanych przez w/w instytucje
--	---	---	---	---	--	--

	Jesteśmy Razem,			ostrzegania dźwiękowe go i dostępnych powiadomi eń awaryjnych	zgłoszeni u	
OBSZA R: SŁUCH	+ informacja w polskim języku migowym (PJM) na stronie internetowej w zakładce Dostępność + Kontakt możliwy mailowo i SMS-owo., osobiście + potrzebę tłumacza PJM można zgłosić na 3 dni przed wizytą +kontakt	– brak dedykow anego formularz a zgłoszeni a potrzeby tłumacza PJM lub innego wsparcia. – Brak stałej subskrypc ji zdalnego tłumacza online. +Możliwo ść zapisu	-Brak oznaczeń +Winda	- brak światlnych systemów ostrzegawc zych, + pętla indukcyjna przy ladzie w wypożyczal ni i muzotece. – Brak pętli indukcyjnej na sali konferencyj nej. – brak tablic lub ekranów wizualnych	+ petla indykcyjn a przy ladzie, - brak pętli na sali konferenc yjnej, – brak napisów na żywo podczas wydarzeń , - Tłumacze nie PJM dostępne tylko po wcześniej szym	+ kontakt możliwy e- mail/SMS/ WhatsApp Kontakt z instytucjami Olsztyńskie Stowarzyszeni e Głuchych – brak systemowego podejścia do tworzenia komunikatów wizualnych równoległych do dźwiękowych.

	przez instytucje Olsztyńskie Stowarzyszenie Głuchych +kanały informacji – plakaty, zakładki, mail, strona www, FB	przez SMS/WhatsApp, mail oraz instytucje Olsztyński e Stowarzyszenie Głuchych		wspomagających przekaz komunikatów głosowych (np. komunikaty ewakuacyjne, ogłoszenia)	zgłoszeni u. – brak informacji, czy prowadzący wydarzenia znają zasady komunikacji z osobami Głuchymi (np. twarz) zwrócić do publiczności) + część wydarzeń (np. spotkania autorskie) tłumaczo	
--	---	---	--	---	---	--

					na na PJM +dostępne do wypożyczenia filmy z napisami dla osób niesłyszących w języku polskim	
OBSZAR: RUCH	+kanały informacji – plakaty, zakładki, mail, telefonicznie oraz osobiście +informacja przez instytucje (Domy Opieki, Warsztaty	– brak formularza zgłoszenia a potrzeby wsparcia przy rezerwacji lub wizycie. + Opcja zaznaczenia potrzeb	- brak informacji o ewentualnej asyście, – główne wejście posiada schody-brak pochylni – brak informacji prowadzących do dostępnego wejścia.	+ opis dostępność i architektonicznej budynków na stronie www, - drzwi nie otwierają się automatycznie. - brak przywoływ	– brak wyznaczonych stanowisk niskich (np. ład lub stolików dostępnych z poziomego wózka). +miejsca przy komputer	+ kontakt mailowy i telefoniczny – brak dedykowanego formularza dla osób z trudnościami w poruszaniu się (np. zgłoszenia potrzeby transportu lub asysty).

	Terapii Zajęciowej) +strona internetowa, FB, miejskie strony internetowe	ruchowyc h (np. miejsce dostępne + możliwość rezerwacji udziału przez różne kanały – SMS/WhatsApp, mail, telefonicznie oraz osobiście.	– brak dzwonnka lub domofonu przy wejściu dla osób potrzebujących pomocy. - brak oznaczenia wejścia dostępnego, (kilka wejść w budynku), - barierka pośrodku schodów do wejścia głównego, brak barierki po bokach, - + Możliwość dojazdu samochodem na teren posesji +wejście z dostępem	aczą w toaletach + Korytarze szerokie, + winda + dostępne toalety na piętrze I, - brak dostępnej toalety na parterze,	ze z dostępem dla wózka (90 cm), +możliwość rezerwacji i miejsca wybranego dla wózka po wcześniejszym zgłoszeniu +dostępna toaleta przy Sali -brak przywołać w toalecie	
--	---	---	---	--	--	--

			alternatywnym (progi 2-3 cm) - wystający taras przy wejściu alternatywnym			
OBSZAR: ROZUMIENIE	+ Informacje kontaktowe dostępne (plakaty, zakładki, strony www, FB) dla osób wspierających +kontakt mailowy, telefoniczny, osobiste +kontakt przez instytucje: Domy Pomocy Społecznej, Środowisko	– brak prostego formularza lub instrukcji rezerwacji – brak piktogramów ilustrujących etapy rejestracji - możliwość rezerwacji i udziału przez	– brak informacji o rozkładzie pomieszczeń z ikonami lub zdjęciami ułatwiającymi orientację. – brak prostych instrukcji dojazdu transportem publicznym.	– brak czytelnego i intuicyjnego oznakowania przestrzeni (np. kolory, symbole, ikonki). – brak mapy budynku z prostym opisem funkcji miejsc (toaleta, informacja,	– brak materiałów w (np. instrukcji obsługi katalogu, kart bibliotecznych) w języku prostym lub ETR. – Brak opisu przestrzeni, przebiegu wizyty lub wydarzeń	+ kontakt mailowo i telefonicznie z osobami wspierającymi i instytucjami – brak formularza zgłoszenia potrzeby wsparcia dla osób z trudnościami w rozumieniu.

	we Domy Samopomocy oraz Warsztaty Terapii Zajęciowej, Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną -brak informacji w ETR	różne kanały – SMS/WhatsApp, mail, telefonicznie oraz osobiście		sala spotkań). – brak prostych komunikatów pomocnych w sytuacjach awaryjnych lub dezorientacji.	ia. – brak informacji o możliwości obecności i opiekuna lub asysty.	
OBSZAR: CZUCIE	+ Informacje kontaktowe dostępne (plakaty, zakładki, strony www, FB) dla osób wspierających	– brak formularza zgłoszenia indywidualnych potrzeb sensorycznych.	– brak informacji, jak wygląda otoczenie budynku (np. hałas, ruch, światło). – brak zdjęć/przew	– brak wydzielonej przestrzeni wyciszenia (sensorycznej). +możliwość regulacji oświetlenia	– brak informacji przed wydarzeniem o natężeniu dźwięku, światła, liczbie osób.	-kontakt mailowo i telefonicznie z instytucjami i osobami wspierającymi -brak formularza zgłoszenia potrzeby

	+kontakt mailowy, telefoniczny, osobiste +kontakt przez instytucje: Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną -brak informacji w ETR	- możliwość rezerwacji i udziału przez różne kanały – SMS/WhatsApp, mail, telefonicznie oraz osobiście	odników wizualnych pomagających przygotować się sensoryczni e do wizyty.	w stosunku do wrażliwości i potrzeb – czasami wzmożony hałas w korytarzach (np. podczas wydarzeń). + szerokie przejścia i układ sprzyjający przewidywalności.	– brak możliwości „przerwy sensorycznej” (np. opuszczenia sali i powrotu). - brak słuchawek wyciszających, + sala konferencyjna jest częściowo oświetlona co zmniejsza poczucie zamknięcia przy projekcji filmów	wsparcia dla osób z trudnościami w obszarze czucia
--	--	--	--	---	--	--

UWAGI OGÓLNE	- wyprzedzenie promocyjne jest niewystarczające, – brakuje materiałów promocyjnych w języku łatwym do czytania i rozumienia (ETR) oraz wersji audio. – część plakatów i grafik ma zbyt niski kontrast. – Brak audiodeskrypcji do nagrań i zapowiedzi. +na stronie www	– brakuje formularza zgłoszenia a potrzeb w zakresie dostępności (np. tłumaczenia PJM, asysty, wsparcia sensorycznego, ruchowego). – brak czytelnych instrukcji w języku prostym lub z użyciem ikon. – brak jasnego	– główne wejście nie jest dostępne dla osób poruszających się na wózkach – brak pochylni – brak oznaczenia dostępnego wejścia spośród kilku obecnych. – brak oznaczeń dźwiękowych, światlnych i kontrastowych wokół budynku. – brak przewodników dotarcia	– brak oznaczeń tyflograficznych, linii naprowadzających, piktogramów w i informacji w Braille’u. – schody nie mają kontrastowych krawędzi. – drzwi nie są automatyczne, brak przycisków przywoławczych w toaletach. – brak tablic i oznaczeń funkcjonalnych	– brakuje tłumaczeń (PJM), – Brak audiodeskrypcji i napisów na żywo. – sala konferencyjna nie ma pętli indukcyjnej. – brak opisu wydarzenia w języku prostym ani informacji i „krok po kroku”. – brak informacji i o	+ kontakt mail, telefonicznie oraz osobisty + można skontaktować się z koordynatorką dostępności. – brakuje materiałów podsumowujących wydarzenia w dostępnych formatach (np. wersja audio, transkrypcja). – brak formularza oceny dostępności wydarzenia dla uczestników. – brak systematycznych
-----------------	---	---	---	--	--	---

	dostępny jest ogólny opis dostępności budynku. + możliwy kontakt SMS/Whats App, mail, telefonicznie oraz osobiście z koordynator ką ds. dostępności.	opisu procesu zgłoszeni a na wydarzeni ie.	+ możliwość dojazdu samochodem na teren instytucji.	nych (np. toaleta, winda, informacja) w formie czytelnej i intuicyjnej. + Winda dostępna, + szerokie korytarze, + dostępne toalety oprócz parteru. – Brak pokoju wyciszenia.	hałasie, oświetlen iu, czasie trwania – co może być trudne dla osób z przeciążen iami sensorycz nymi. .	ej komunikacji z odbiorcami z niepełnospra wnościami (np. newsletter w ETR).
--	---	---	--	---	--	---

2. Spotkanie autorskie z tłumaczeniem na PJM – obszar wzrok słuch i ruch

ETAPY PODRÓŻY ODBIORCY	Pozyskanie informacji o wydarzeniu	Proces zapisu na wydarzenie	Droga na wydarzenie i powrót	Poruszanie się po przestrzeni instytucji	Doświadczenie wydarzenia	Utrzymanie kontaktu z instytucją
Obszar: wzrok	-brak informacji w audio -informacja przez instytucję -możliwość pozyskania informacji SMS/WhatsApp, mail, telefonicznie oraz osobiście	+SMS/WhatsApp, mail, telefonicznie, osobiście oraz przez instytucję zrzeszające osoby z obszaru widzenia	+ opis dostępności i architektonicznej budynków na stronie www, - brak informacji o ewentualnej asyście, – Brak linii naprowadzających i tablic kontrastowych + Możliwość dojazdu	-Brak oznaczeń przystosowanych dla osób z niepełnosprawnością wzroku	+możliwość wyboru miejsca +możliwość asystenta -brak audiodeskryptacji	+ Kontakt z instytucjami (Polski Związek Niewidomych, Fundacja Szansa – Jesteśmy Razem) + kontakt SMS/WhatsApp, mail, telefonicznie oraz osobiście

			samochodem na teren instytucji.			
OBSZAR: słuch	– brak wideozaproszeń w PJM. + Możliwość kontaktu przez SMS/WhatsApp, mail, telefonicznie przez osoby wspierające + podany kontakt do koordynatorki dostępności na stronie www + plakaty, zakładki,	+ opis sposobu rezerwacji biletów na stronie www i w mediach społecznościowych przez różne kanały – SMS/WhatsApp, mail, telefonicznie, osobiście (przez osoby wspierające)	+ opis dostępności i architektonicznej budynków na stronie www, + możliwość dotarcia środkami komunikacji publicznej, ale brak opisu drogi z przystanku do instytucji - brak świetlnych systemów ostrzegawczych	+ winda, - Brak oznaczeń na zewnątrz i wewnątrz budynku	- brak pętli indukcyjnej na Sali konferencyjnej, - brak napisów na żywo, - możliwe tłumaczenie na PJM po wcześniejszym zgłoszeniu - Brak informacji, czy prowadzący potrafi mówić twarzą do publiczności	kontakt przez różne kanały – mail, telefon (przez asystenta), sms, – brak nagrań z wydarzeń a z tłumaczeniem PJM. – brak regularnych materiałów promocyjnych w PJM. +kontakt z Olsztyński

	strona www, FB		zych w budynku lub jego otoczeniu. – brak instrukcji dotarcia w wersji łatwej do czytania (ETR).		ści (czyli możliwe odczytyw anie z ust).	m Stowarzys zeniem Głuchych
OBSZA R: RUCH	+ opis wydarzenia na stronie WWW, FB, stronach miejskich +informacj a o wydarzeniu przez instytucje + wysyłamy maile +ulotki +plakaty	+ możliwość uwzględnia potrzeb osób z niepełnospra wnością ruchu (np. wybór miejsca dogodnego dla wózka, opcja asysty). – brak formularza zgłoszenia	+ opis dostępność i architekton icznej budynków na stronie www, – do głównego wejścia prowadzą schody, brak pochylni.	+ winda umożliwia dostęp do wszystkich kondygnacji. + Korytarze szerokie. + dostępne toalety (na piętrze I). – brak automatyczn ie otwieranych drzwi wejściowych.	+możliwo ści łatwego przesunię cia krzesel dla zrobienia miejsca. + asysta na życzenie +Możliwo ść wyboru miejsca	+ kontakt możliwy przez SMS/What sApp, mail, telefonicz nie oraz osobiście. + kontakt do koordynat ora dostępnoś ci na stronie

	-brak informacji poza obrębem instytucji (słupy ogłoszenia lub inne formy promocji w mieście)	potrzeby dostępności ruchowej + przez różne kanały – SMS/WhatsApp, mail, telefonicznie, osobiście	– barierka tylko pośrodku schodów, brak po bokach. – progi 2–3 cm bez najazdów. (wejście z pomocą drugiej osoby) – brak oznaczenia wejścia dostępnego spośród kilku dostępnych wejść. + Możliwość dojazdu samochodem na teren instytucji.	– brak systemu przyzywowego w toaletach. – brak informacji dotykowych i wizualnych prowadzących do ważnych miejsc.		+kontakt z osobami wspierającymi i przez instytucje
--	---	---	--	---	--	---

UWAG I OGÓL NE	Zdiagnozowaliśmy, że nasze wyprzedzenie promocyjne jest niewystarczające dla części osób ze szczególnymi potrzebami					
-------------------------	---	--	--	--	--	--

3. Koncert – obszar wzrok, rozumienie i ruch

ETAPY PODRÓŻY ODBIORCY	Pozyskanie informacji o wydarzeniu	Proces zapisu na wydarzenie	Droga na wydarzenie i powrót	Poruszanie się po przestrzeni instytucji	Doświadczenie wydarzenia	Utrzymanie kontaktu z instytucją
OBSZAR: WZROK	+ częściowo dostępna strona internetowa na której są	– brak możliwości zamówienia materiałów informacyjnych	+ opis dostępności architektury i technicznej	– brak oznaczeń tyflograficznych i w piśmie	– brak audiodeskrypcji i otoczenia	+ możliwość kontaktu mailowego

	informacje o wydarzeniach, + podany kontakt do koordynatorki dostępności na stronie www - niektóre plakaty mają za niski kontrast (informacja na plakatach, zakładkach) – Brak alternatywnej wersji treści w formie audio lub dostępnej dla czytelników ekranu (PDF dostępny strukturalnie). – Brak opisu lokalizacji	ych w wersji dźwiękowej lub w dużym druku. + możliwość rezerwacji udziału przez różne kanały – sms, mail, telefon, osobiście, przez osoby wspierające	budynków na stronie www, - brak informacji o ewentualnej asyście, – brak linii naprowadzających i tablic kontrastowych prowadzących do wejść. – Brak oznaczeń dźwiękowych i systemu informacyjno-nawigującego (ToTuPoint).	Braille’a (np. na drzwiach, poręczach, toaletach). – brak linii naprowadzających i kontrastowych krawędzi schodów. + Korytarze szerokie, niezatłoczone. + Winda z sygnalizacją dźwiękową i przyciskami umieszczonymi na odpowied	przebiegu wydarzenia (np. „kto mówi, co się dzieje na scenie”). – brak możliwości wcześniejjszego zapoznania się z układem Sali. – Brak opisu scenografii lub programu koncertu w formie audio.	o i telefonicznego. – brak materiałów w pokoncertowych (np. nagrania, podsumowania, komentarze) w formie audio. – Brak formularza dostępnego dla osób niewidomych do oceny wydarzenia lub
--	---	---	--	--	---	---

	wydarzenia w formie audio		– Ciężkie, szklane drzwi wejściowe bez oznaczeń kontrasto wych. - schody do wejścia głównego nieoznaczo ne kontrasto wo z poręczą pośrodku, brak poręczy bocznych, + Możliwość wejścia z osobą towarzyszą cą lub psem	niej wysokości, – Brak oznaczeń dźwiękowy ch i systemu informacyj no- nawigując ego (ToTuPoint). - Brak systemu ostrzegani a dźwiękowe go i dostępny ch powiadam ień awaryjny ch	+ Sam charakter wydarze nia (muzyka) może być dostępny , jeśli komunik acja słowna (prowadz enie) będzie odpowie dnio opisana słuchow o.	zgłoszenia potrzeb
--	------------------------------	--	---	---	--	-----------------------

			przewodni kiem.			
OBSZA R: ROZUM IENIE	– brak zapowiedzi i opisu wydarzenia w języku łatwym do czytania i rozumienia (ETR). – brak oznaczenia, że wydarzenie jest przyjazne osobom z niepełnospra wnościami. +informacja o wydarzeniach przez instytucje, na stronie www, FB, plakaty, zakładki	– Brak prostego formularza zgłoszenia/r ejestracji z ikonami. – Brak instrukcji krok po kroku „jak się zapisać”. + możliwość zgłoszenia, że uczestnik będzie potrzebowa ć asysty lub opiekuna.	– Brak przewodni ka wizualneg o lub zdjęcioweg o z trasą dojścia. + bliskość komunikac ji miejskiej	– Brak informacji, co się dzieje po wejściu do budynku. – Brak czytelnego , przewidyw alnego opisu „od wejścia do Sali” – osoby mogą się zgubić lub czuć zagubione; - Brak jasnych i intuicyjnyc h oznaczeń (np. piktogram y: toaleta,	– Brak opisu koncertu krok po kroku – Brak możliwoś ci wcześnie jszego wejścia, spokojne go zajęcia miejsca, oswojeni a się z przestrze nią. – brak komunik atów wspieraj ących zrozumie nie	Brak materiałó w pokoncert owych w formacie łatwym do zrozumie nia (np. zdjęcia z podpisam i, krótki opis przebiegu wydarzeni a). – brak prostego formularz a opinii lub oceny wydarzeni a. + możliwoś

				winda). – Brak mapki instytucji w wersji uproszczonej. - brak pomieszczenia wyciszenia.	sytuacji (np. tabliczek: „cisza”, „teraz grają”, „będzie głośno”).	ć kontaktu przez e-mail i telefon (dobre dla opiekuna).
Obszar ruch	+kontakt przez instytucje, osoby wspierające, strona www, FB, plakaty, zakładki	+ możliwość uwzględnienia potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchu (np. wybór miejsca dogodnego dla wózka, opcja asysty). – Brak formularza zgłoszenia	-brak informacji o drodze na wydarzenie i powrocie	-brak informacji o dojściu na salę, -brak oznaczeń pomieszczeń +winda -brak informacji o wejściu alternatywnym przy głównym wejściu	+możliwość wyboru miejsca +toaleta przy Sali konferencyjnej	+kontakt osobisty, oraz przez instytucje

		potrzeby dostępności ruchowej.		-wejście wymaga pomocy osób trzecich dla osób na wózkach		
UWAGI OGÓLNE	- brak materiałów informacyjnych w języku łatwym do czytania i rozumienia (ETR) – osoby z trudnościami poznawczymi nie wiedzą, co się wydarzy, kiedy, gdzie, ile potrwa koncert. - Brak audiodeskrypcji lub opisów dźwiękowych zaproszeń – osoby	– brak instrukcji krok po kroku „jak się zapisać na koncert”. - Brak linii naprowadzających, kontrastowych oznaczeń schodów, poręczy i tablic dotykowych. - Brak piktogramów i ikonografii;- - Brak	wizualnego lub dźwiękowego opisu (zdjęcia, opis trasy, dźwiękowy „spacer mentalny”)- Brak czytelnych oznaczeń wejścia do budynku – wiele drzwi, z których nie wszystkie są	– brak ikonograficznych oznaczeń (np. toaleta, wyjście). – Brak tablicy z planem obiektu w wersji uproszczonej– przestrzeń może być trudna w orientacji dla osób z trudnościami	– brak możliwości wcześniejszego wejścia i spokojnego zajęcia miejsca. – Brak komunikatów dostosowanych do potrzeb poznawczych (np. „teraz	brak różnorodnych, dostępnych formatów informacji po wydarzeniu – np. podsumowań, nagrań, relacji w wersji audio, ETR lub z audiodeskrypcją.

	niewidome nie mają równoważneg o dostępu do treści promujących wydarzenie. - Plakaty i ogłoszenia nie zawierają ikon, grafik z opisem przebiegu wydarzenia ani wersji dostępnej dla czytników ekranu, - Nie ma informacji, że wydarzenie jest przyjazne osobom z niepełnospra wnościami, co może zniechęcać do udziału.	przewodnik a przestrzenn ego (np. słownego opisu budynku lub układu sali + różne kanały kontaktu z organizatore m, – brak zdjęć, mapki lub informacji o drodze do sali koncertowej	dostępne, może wprowadz ać dezorienta cję.	mi poznawczy mi. - brak pomieszcz enia wyciszenia	gramy”, „będzie głośno”, „koniec koncertu ”). – Brak możliwoś ci wycofani a się i powrotu w trakcie. – Prowadz ący nie stosuje języka prostego.	
--	---	--	---	---	--	--

--	--	--	--	--	--	--

PUBLICZNOŚĆ I RELACJE

- 1. Proszę wskazać obszary dostępności według Modelu Dostępnej Kultury, których reprezentanci pojawiają się w instytucji?**

X OBSZAR WZROK

X OBSZAR SŁUCH

X OBSZAR RUCH

X OBSZAR ROZUMIENIE

☐ OBSZAR CZUCIE

- 2. Reprezentanci Ci pojawiają się w instytucji jako:**

X PRACOWNICY

☐ WSPÓŁPRACOWNICY I ZLECENIOBIORCY

☐ WOLONTARIUSZE

X PUBLICZNOŚĆ BIERNA

X PUBLICZNOŚĆ WŁĄCZONA W DZIAŁANIA

- 3. Biorąc pod uwagę specyfikę lokalną (albo dowolną inną, zależnie od zasięgu oddziaływania instytucji), poziom uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami i osób starszych w życiu instytucji można ocenić jako:**

X Zdecydowanie wysoki

☐ Umiarkowanie wysoki

☐ Niewyróżniający się / niewidoczny

☐ Umiarkowanie niski

☐ Zdecydowanie za niski

☐ Trudno ocenić / nie wiem

4. Czy instytucja ma partnerstwa lub inne relacje ze środowiskiem osób z niepełnosprawnościami i osobami starszymi?

Tak.

Nie.

Nie wiem.

5. Proszę opisać charakter tych relacji (czas ich trwania, poziom relacji) oraz określić czy mają one charakter formalny (to relacje pomiędzy instytucją a organizacjami pozarządowymi) czy nieformalny (to relacje z pojedynczymi osobami lub grupami nieformalnymi).

1. Relacje z organizacjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnością wzroku (Polski Związek Niewidomych, Fundacja Szansa – Jesteśmy Razem, Stowarzyszenie „De Facto”)

Czas trwania: od 2023 współpracujemy ze Stowarzyszeniem De Facto z Płocka, PZN oddział w Olsztynie od wielu lat. Podopieczni wypożyczali od nas książkę mówioną, która była nagrywana jeszcze na kasety magnetofonowe, Fundacja Szansa dla Niewidomych Jesteśmy Razem od 2023 uczestniczy w projekcji filmów z audiodeskrypcją, wynajmowane są pomieszczenia na Konferencję organizowaną przez Fundację, sprzęt, pomagamy też przy wydarzeniu

Poziom relacji: zaawansowany – relacje te zaowocowały wspólnymi wydarzeniami, uczestniczyliśmy jako IK w IDOLu – konkursie Fundacji jako instytucja przyjazna Niewidomym, (kilkakrotnie, zdobywając podium – w tym I. miejsce w 2024 roku)

Charakter: formalny – współpraca instytucjonalna z organizacjami pozarządowymi, (np. „Krajowy zasób cyfrowych filmów z polską audiodeskrypcją”)

2. Relacje z organizacjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnością słuchu (Olsztyńskie Stowarzyszenie Głuchych w Olsztynie)

Czas trwania: od 2018 r. współpracujemy stale i systematycznie z OSG w Olsztynie

Poziom relacji – zaawansowany; wspólnie realizujemy wydarzenia kulturalne i edukacyjne, konsultujemy program (np. wybór autorów na spotkania autorskie tłumaczone na PJM) i rozwiązania w naszej instytucji.

Charakter - formalny

3. Relacje z organizacjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz osób z trudnościami w poruszaniu się (PSONI, Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi "Wyspa", Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi "Dworek")

Czas trwania: Od 2022 roku istnieje umowa z PSONI na prowadzenie punktu bibliotecznego, wszyscy pensjonariusze w/w instytucji uczestniczą w naszych wydarzeniach (koncerty, warsztaty regionalne, lekcje biblioteczne, zajęcia w pracowni starych technik drukarskich)

Poziom relacji: zaawansowany – punkt biblieczny działa prężnie. Wymiany odbywają się regularnie. Pensjonariusze wraz z opiekunem regularnie odwiedzają Muzotekę aby wymienić zbiory. Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi "Dworek" korzysta z warsztatów w pracowni regionalnej oraz ze spotkań organizowanych w wypożyczalni głównej.

Charakter: formalny -przez instytucje.

4. Współpraca z artystami z niepełnosprawnościami i prezentacja ich twórczości (np. wystawy prac osób niewidomych, koncerty osób z niepełnosprawnościami) lub osób starszych (Domy opieki, chóry: Tęcza, Apasjonata, Leszek Biłas – uczestnik The Voice Senior)

Czas trwania: działania prowadzone od kilku lat, ze względu na zbiory książki mówionej, które pojawiły się w latach 80 tych 20 wieku w instytucji osoby starsze i z

niepełnosprawnością wzroku, które szukały innych form czytania znalazły nie tylko nowe formy książki, ale również wydarzenia

Koncerty: D. Rupińskiego odbywały się niejednokrotnie, jak również kilka razy swoje talenty prezentowali pensjonariusze Domów Opieki, chóry seniorów oraz **Leszek Biłas – uczestnik The Voice Senior**

Wystawy: wystawa „Inaczej?” niewidomej malarki Wiolety Wojtkiewicz (dostępna do wypożyczenia również dla innych instytucji)

Poziom relacji: zaawansowanego – powtarzalność wydarzeń (koncerty, wystawy)

Charakter: nieformalny – relacje z pojedynczymi osobami z niepełnosprawnościami, starszymi, jak również formalny przez instytucje

5. Współpraca z seniorami (grupa „Żywe Słowo”, Stowarzyszenie „Srebrne Marzenia”, UTW)

Czas trwania: relacje rozwijane w ostatnich latach, aktualnie kontynuowane

Poziom relacji: zaawansowany – aktywne uczestnictwo seniorów w tworzeniu oferty kulturalnej, w tym spektakli teatralnych (Żywe Słowo)

Charakter: nieformalny i formalny – grupa „Żywe Słowo” to grupa nieformalna, natomiast Stowarzyszenie „Srebrne Marzenia” i UTW to podmioty formalne

6. Program „Książka na telefon” oraz indywidualne relacje z osobami starszymi i osobami z niepełnosprawnościami

Czas trwania: działanie długofalowe, systematyczne

Poziom relacji: bliski, oparty na zaufaniu – indywidualne relacje z użytkownikami biblioteki,

Charakter: nieformalny – relacje z osobami prywatnymi, bez pośrednictwa organizacji

Współpraca biblioteki obejmuje **zarówno relacje formalne (instytucjonalne)**, jak i **nieformalne (indywidualne)**. Formalne dotyczą przede wszystkim współpracy z organizacjami pozarządowymi, ośrodkami wsparcia społecznego, czy stowarzyszeniami.

Relacje nieformalne realizowane są poprzez indywidualny kontakt z osobami z niepełnosprawnościami, seniorami czy artystami.

Wiele relacji ma charakter długofalowy i partnerski, oparty na zaufaniu i wspólnym tworzeniu oferty kulturalnej, edukacyjnej oraz integracyjnej.

6. Jakie nowe kontakty i relacje może / chce nawiązać zespół instytucji w niedalekiej przyszłości?

W najbliższej przyszłości chcemy nawiązać współpracę z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi oraz stowarzyszeniami i organizacjami wspierającymi dzieci i młodzież w spektrum autyzmu, a także ich rodziców i opiekunów.

Celem tej współpracy jest upowszechnienie informacji o naszych zbiorach dotyczących autyzmu, które mogą być cennym źródłem wiedzy i wsparcia dla rodzin, nauczycieli oraz terapeutów. Planujemy także zapraszać te grupy do udziału w wydarzeniach kulturalnych, edukacyjnych i integracyjnych organizowanych w naszej bibliotece. Największymi barierami w otwarciu instytucji na tą grupę docelową jest brak materiałów w ETR, słuchawek wyciszających oraz brak pokoju wyciszenia.

Wierzimy, że takie działania zwiększą dostępność naszej oferty oraz pozwolą nawiązać nowe, wartościowe relacje z osobami i środowiskami, które do tej pory nie korzystały z naszych zasobów.

7. Obecności i reprezentacji jakiej grupy osób o szczególnych potrzebach najbardziej brakuje w instytucji?

Najbardziej brakuje reprezentacji grupy z obszaru czucia. W najbliższym czasie chcemy poszerzyć grono odbiorców naszej oferty o środowiska, z którymi dotychczas mamy ograniczony kontakt. Zależy nam szczególnie na nawiązaniu współpracy z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, stowarzyszeniami oraz nieformalnymi grupami wspierającymi dzieci i młodzież w spektrum autyzmu, ich rodziców, opiekunów, psychologów i terapeutów. Nasza biblioteka dysponuje wartościowymi zbiorami dotyczącymi autyzmu,

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

które mogą stanowić realne wsparcie w procesie rozwoju, edukacji oraz terapii. Chcemy, aby te zasoby były łatwiej dostępne i lepiej znane wśród osób, które ich najbardziej potrzebują. Chcemy stworzyć w naszej instytucji odpowiednie warunki dla osób z obszaru czucia i zaprosić ich do udziału w naszych wydarzeniach kulturalnych i edukacyjnych.

Zależy nam także na poszerzeniu oferty, która zainteresuje środowisko osób Głuchych i słabosłyszących i na dalszym rozwijaniu współpracy z tym środowiskiem. Chcemy znaleźć skuteczne formy komunikacji oraz tworzyć przestrzeń bardziej dostępną i inkluzywną dla tej grupy – zarówno pod względem oferty zbiorów, jak i wydarzeń kulturalnych.

Obserwujemy również, że wiele osób indywidualnych – zwłaszcza tych, które nie są związane z żadną instytucją czy organizacją – nie ma szans dotrzeć do naszej oferty, ponieważ informacje o wydarzeniach pojawiają się głównie na stronie internetowej biblioteki i w naszych przestrzeniach. Dostrzegamy dużą potrzebę stworzenia odpowiednich narzędzi informacyjnych, treści w ETR, plakatów z odpowiednim kontrastem.

ZASOBY DOSTĘPNYCH TEKSTÓW KULTURY

- 1. Czy w zasobach instytucji są teksty kultury dostępne dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych?**
 - a) Tak, dostępne dzięki narzędziom i usługom adaptacyjnym.
 - b) Tak, opracowane od początku jako dostępne.**
 - c) Nie.
 - d) Nie wiem.

- 2. Jak oceniana jest przez Was liczba dostępnych tekstów kultury w instytucji?**
 - a) Dostępnych tekstów kultury nie ma.
 - b) Jest ich za mało – oferta nie jest zadowalająca dla publiczności.
 - c) W sam raz dla obsługi naszej publiczności o szczególnych potrzebach.**
 - d) Jest ich „za dużo” – czujemy, że nie wykorzystujemy wszystkiego w pełni.

- 3. Jak przechowywane są narzędzia dostępu, np. audiodeskrypcje, nagrania w języku migowym, karty w tekście łatwym do czytania, itp.?**
 - a) Tylko on-line albo jako kopie cyfrowe.
 - b) Tylko w formach tradycyjnych (fizycznych).
 - c) I tak, i tak – w zależności od obiektu.**
 - d) Nie wiem.

- 4. Czy baza dostępnych tekstów kultury albo informacje o nich są dostępne dla publiczności?**
 - a) Tak, online.
 - b) Tak, w siedzibie instytucji.**
 - c) Nie.
 - d) Nie wiem.

5. Jakie teksty kultury są dostępne?

1. W Piątce (biblioteka dla dzieci i młodzieży) dostępne są następujące teksty kultury:

- książka sensoryczna handmade. wykonana przez pracownika biblioteki, uszyta z filcu i materiałów pasmanteryjnych (guziki, rzepy, tasiemki itp.). Książka jest wykorzystywana podczas zajęć
- seria książeczek sensorycznych, które zawierają teksturowane materiały, szeleszczące wstawki. Książeczki są udostępniane czytelnikom do wypożyczenia.

2. W Muzotece dostępne są następujące teksty kultury:

- Książki z dużym drukiem,
- audiobooki,
- filmy z audiodeskrypcją,
- filmy z napisami w języku polskim dla niesłyszących,
- 9 książek zaprojektowanych według zasad projektowania uniwersalnego, przygotowanych specjalnie dla osób dorosłych, które mają problemy z czytaniem, w ramach projektu Książki bez granic przekazanych przez Fundacja Powszechnego Czytania,
- kody dostępu do e-booków,
- książeczki dźwiękowe dla dzieci,
- miesięcznik „Help. Jesteśmy razem” czasopismo Fundacji Szansa - Jesteśmy Razem,
- dokumenty elektroniczne - książki w formacie DAISY.

3. W dziale regionalnym dostępne są następujące teksty kultury:

- Pakiet „Ekspedycja Zientara-Malewska” - wystawa mobilna, 7 barwnych tablic (ilustracji do 7 wierszy M. Zientary-Malewskiej autorstwa Julii Tarnowskiej), oraz teka animacyjna - narzędzie do realizacji regionalnych zajęć literackich, etnograficznych lub nawet ekologicznych. Na tekę składa się: 7 tablic barwnych (ilustracji do wierszy Zientary-Malewskiej), teksty 7 wierszy poetki, teksty wierszy zapisanych w alfabecie Braille’a, QR kody do podcastu biograficznego, scenariusz zajęć.

4. W dziale Wypożyczalnia Główna dostępne są następujące teksty kultury:

- Miesięcznik „Help. Jesteśmy razem” czasopismo Fundacji Szansa - Jesteśmy Razem,

- Hospicjum – kwartalnik Fundacji Warszawskie Hospicjum dla dzieci
- Niepełnosprawność – Zagadnienia, Problemy, Rozwiązania – kwartalnik Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- Razem z Tobą- czasopisma dla osób z niepełnosprawnościami i o osobach z niepełnosprawnościami
- audiobooki
- kody dostępu do e-booków
- publikacje książkowe o tematyce poświęconej niepełnosprawności.

6. Jakie są największe przeszkody w udostępnianiu tekstów kultury w instytucji?

1. Utrudniony dostęp – bariera architektoniczna

- Brak podjazdów, automatycznych drzwi czy oznaczeń zewnętrznych i wewnętrznych budynku. Osoby z niepełnosprawnością ruchową mają trudność z fizycznym dotarciem do przestrzeni kultury.

2. Bariera informacyjno-komunikacyjna – za mało informacji

- Brak tłumaczeń na język migowy, łatwy język lub inne formy dostosowania informacji dla osób z niepełnosprawnościami.
- Informacja o wydarzeniach w obrębie Instytucji i w przestrzeni cyfrowej
- Brak informacji jak dotrzeć do instytucji

3. Problemy w obrębie obszaru widzenia i słyszenia

- Trudności w czytaniu materiałów drukowanych przez osoby słabowidzące.
- Brak alternatywnych wersji w materiałach informacyjnych– np. z większą czcionką, w kontrastowych kolorach lub w wersji audio (kody QR)

4. Problemy w obrębie obszaru ruchu

- Książki z dużą czcionką, które są przyjazne osobom starszym i słabowidzącym, bywają ciężkie i nieporęczne. Osoby z problemem poruszania się mają utrudniony dostęp

5. Problemy w obrębie obszaru czucia i rozumienia

- Starsze osoby lub z niepełnosprawnościami często nie posiadają smartfonów, tabletów czy komputerów – lub nie potrafią z nich korzystać. Treści udostępniane wyłącznie cyfrowo (np. e-booki, wystawy online) stają się dla nich niedostępne.

7. Podczas jakiego typu wydarzeń zespół instytucji pracuje na bazie dostępnych tekstów kultury?

1. Widzenie

- Projekcje filmów z audiodeskrypcją
- Wystawy (np. Wirtualny Spacer po wystawie Zientara Malewska)
- Zajęcia muzyczne wyjazdowe do Domu Opieki z wypożyczeniem audiobooków pensjonariuszom

2. Słyszenie

- Spotkania autorskie tłumaczone na PJM

3. Rozumienie

- Koncerty
- Warsztaty tematyczne dostosowane do grupy

4. Poruszanie

- Zajęcia muzyczne wyjazdowe do Domu Opieki z wypożyczeniem audiobooków pensjonariuszom
- Książka na telefon
- Koncerty, spotkania autorskie (osoby na wózkach mają zarezerwowane miejsca na Sali)

5. Czucie

- Zajęcia dla dzieci z wykorzystaniem książek sensorycznych
- Zajęcia muzyczne wyjazdowe do Domu Opieki z wypożyczeniem audiobooków pensjonariuszom. Możliwość doświadczenia muzyki przez dotyk instrumentów.

Każde z tych wydarzeń angażuje uczestników na różnych poziomach, tworząc inkluzywne przestrzenie kulturowe, które umożliwiają pełniejsze uczestnictwo osobom z różnymi rodzajami niepełnosprawności.

8. Czy w otoczeniu instytucji kultury są obiekty dostępne (np. rzeźby, pomniki przyrody, budynki albo widoki i układy architektoniczne)?

Makieta Starego Miasta w bezpośrednim sąsiedztwie budynku Stary Ratusz, to brązowa, przestrzenna makieta w skali 1:500, odsłonięta z okazji 660-lecia miasta w 2013 roku, wykonana m.in. ze starych, zebranych od mieszkańców kluczy. Jest łatwo dostępna dla osób na wózkach, a dla osób z niepełnosprawnością wzroku przygotowano na niej opisy w alfabecie Braille'a.

2. **Dworzec Główny** jest dostępny dla osób z ograniczoną mobilnością oraz osób niewidomych i słabowidzących. Budynek posiada udogodnienia takie jak podjazdy, windy na każdy peron, schody ruchome, toalety dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz kasy z obniżonym okienkiem, pomoc/asysta całodobowa przy udziale pracownika ochrony, system oznakowania dotykowego oraz informacje w alfabecie Braille'a.

3. **Hala Urania** po modernizacji jest dostępna dla OzN. Obiekt został przystosowany do ich potrzeb, oferując szereg udogodnień, m.in. tablice z mapą oraz opisem obiektu zaprojektowane zapisem integralnym, system FON, dostępna winda, sanitariaty wyposażone są w instalację alarmowo-przyzywową, na parkingu podziemnym i naziemnym jest wyznaczone miejsce parkingowe dla osób niepełnosprawnych, do budynku może wejść osoba z psem asystującym.

4. **Muzeum Nowoczesności** jest dostępne dla osób z niepełnosprawnościami. Budynek jest przystosowany do potrzeb osób poruszających się na wózkach, a dostęp do wszystkich

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

kondygnacji zapewnia winda. Dodatkowo, budynek jest wyposażony w system oznaczeń dla osób z niepełnosprawnością wzroku, ułatwiający poruszanie się.